

Мисан Костянтин Леонтійович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава

Лебедик Леся Вікторівна,

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства
та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава

ПРОФЕСІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ІНТЕГРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУР

Вирішення проблеми формування професійної толерантності як інтегративної характеристики професійної діяльності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах магістратури потребує уточнення її сутності, структури, найбільш суттєвих характеристик. Означена проблема привертала увагу вітчизняних учених, зокрема, сутність педагогічної взаємодії досліджували С. Гончаренко, В. Стрельніков [7-10], О. Федій, Л. Хомич та ін., особливості підготовки педагогів для закладів позашкільної освіти знайшли висвітлення у наших попередніх публікаціях (Л. Лебедик [1-6; 12 та ін.]). У той же час умови формування професійної толерантності майбутнього педагога закладу позашкільної освіти в умовах магістратури не були предметом цілісного педагогічного дослідження.

Толерантність педагога закладу позашкільної освіти виявляє його ставлення, рівень відповідальності за побудову діалогічних відносин із суб'єктами освітнього процесу, є одним з ключових компонентів професійної діяльності педагога (В. Стрельніков [10, с. 34–38]). Відсутність у нього толерантності негативно впливає на

розвиток особистості вихованців, знижує ефективність його професійної діяльності в цілому (Ю. Тодорцева [11]).

Толерантність є інтегральною характеристикою індивіда, яка виявляє його здатність активно взаємодіяти з зовнішнім середовищем у проблемних і кризових ситуаціях (П. Лушин). Метою цієї взаємодії є успішність адаптації, врівноваження свого стану для розвитку позитивних взаємин з людьми, довіллям і власним «Я», неприпустимістю їхньої конфронтації.

Розуміння толерантності, як інтегральної характеристики майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти, пов'язане з виявленням їхньої особистісної позиції, ціннісного ставлення до взаємодії і співпраці з вихованцями. У професійній діяльності педагога закладу позашкільної освіти способом реалізації толерантності є принципи побудови взаємодії з вихованцями і технології, необхідні для реалізації цих принципів.

Професійну толерантність майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти вважаємо особливою формою їхнього особистого ставлення до мети, завдань, змісту власної діяльності, способів її здійснення, що має прояв у демократизації взаємодії педагога і його вихованців як головних суб'єктів освітнього процесу у закладі позашкільної освіти, використанні в організації освітнього процесу методик і технологій, які забезпечують діалог з вихованцями як рівноправними суб'єктами освіти, відкритості до сприйняття й конструктивного використання всього, що стосується мети, змісту та методів підготовки вихованців у закладі позашкільної освіти.

Отже, професійна толерантність майбутнього педагога закладу позашкільної освіти є інтегральною характеристикою, яка визначає спрямованість і принципи взаємодії педагога закладу позашкільної освіти і його вихованців, зумовлює їхній розвиток як суб'єктів освітнього процесу. У контексті взаємодії педагога закладу позашкільної освіти і його вихованців професійна толерантність забезпечує можливість активного навчання, вільного і відкритого доступу до нової інформації та її обговорення.

Список використаних джерел:

1. Лебедик Л. В. Ефективні здоров'язберігаючі технології позашкільної освіти в умовах війни. *Освіта, наука та культура України в світі: мобільність, глобалізація, інклюзія* : збірник тез Міжнародного науково-практичного симпозиуму, 23-24 серпня 2022 р. / за заг. ред. З. П. Ленів. Львів, 2022. С. 150–155.

2. Лебедик Л. В. Загальнодидактичні принципи підготовки педагогів закладів позашкільної освіти на основі настанов Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Полтава, 2–4 груд. 2022 р. / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава, 2022. С. 96–99.

3. Лебедик Л. В. Педагогічна підготовка магістрів у вищих економічних навч. закладах : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 165 с.

4. Лебедик Л. В. Підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти на засадах партнерства у контексті Української Хартії вільної людини. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини* : науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / ред. : О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, та ін. Тернопіль : ТОКППО, 2022. С. 270–274.

5. Лебедик Л. Погляди Григорія Сковороди на виховання. *Григорій Сковорода і Паїсії Величковський : постаті на тлі епохи* : зб. наук. пр. за результатами Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 29 листоп. 2012 р. / ред. кол. : Т. В. Оніпко, І. М. Петренко, В. В. Сарапин. Полтава : ПУЕТ, 2013. С. 105–108.

6. Лебедик Л. В. Розвиток професійної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти на основі педагогічних поглядів Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : колективна монографія / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022. С. 89–97.

7. Стрельников В. Ю. Акмеологічна компетентність викладача вищої школи. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. Черкаси : ЧНПУ імені Богдана Хмельницького, 2013. № 31 (244). С. 71–74.

8. Стрельников В. Ю. Виховання духовних цінностей учнівської молоді як основи здоров'я особистості. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості* : збірник

статей за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф., Слов'янськ, Україна, 21–22 берез. 2019 р. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2019. С. 76–84.

9. Стрельніков В. Ю. Концептуальні засади підвищення кваліфікації педагогів закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. *Освітній фактор* : Всеукраїнський наук.-пед. журнал. 2022. С. 106–109.

10. Стрельніков В. Ю. Технології «діадної взаємодії» та ситуаційного навчання студентів. *Педагогічні науки*. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. Вип. 71. С. 34–38.

11. Тодорцева Ю. В. Формування толерантності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Одеса, 2004. 20 с.

12. Lebedyk L. Possibilities of application of the a person-centered approach in the training of teachers of out-of-school education institutions. *ScientificWorldJournalIssue*. №19. Part 4 May 2023. P. 42–51.

Місько Вадим Володимирович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава

Стрельніков Віктор Юрійович,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах воєнної агресії потреби діяльності закладів позашкільної освіти як найгостріше зумовлюють розвиток інформаційної компетентності педагога, адже він має діяти на засадах сучасної цивілізації, серед яких важливою є